

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

De eo adiutoriis, quarumque qualitatibus. punct. 9

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

menda non est proprie titulus, tamen si titulum imitetur, quod sufficit, & resignari, & permutari fieri non potest ex ordinarij consensu, sed ex consensu Pontificis, cui liberum est Ecclesiam vni commendatam alteri commendare primo commendatario consentiente. Præterea Ecclesia à Pontifice commendata, siue ad tempus, siue in perpetuum, Pontifici est affecta, ex eo quod manum in illa apposuerit, vt pluribus firmat Garc. 4 p. de benef. c. 4. n. 68. & tradit Azor. 2. p. insit. mor. lib. 6. c. 31. q. 8. Barbosa 3. p. de benef. alleg. 19. n. 9. Ergo non est liberum ordinario de illa disponente, siue quia vacat affecta, vt prius erat; siue quia per commendationem Pontifici afficitur.

12. Ex quo fit in beneficij commendati imperatione semper faciendam esse mentionem commendationis; quia ratione illius specialiter est Pontifici reseruat: sic Azor. 2. p. insit. mor. lib. 6. cap. 31. quæst. 6. & relatis Dominico, Archidiacono Franco doctore Barbosa alleg. 19. num. 20. Quod verius est durante commendatione etiam ad tempus quia tunc commendatarius beneficij quasi possessionem, & administrationem habet: quia durante non absolute vacat beneficium. Neque Pontifex censetur iuri alterius præiudicare, nisi clare exprimat, cap. quamuis. de rescript. in 6. cap. super. de officio deleg. Barbosa & Azor. locis allegatis.

PUNCTUM IX.

De quoadiutoris earumque qualitatibus.

1. Coadiutoria duplex perpetua, & temporalis; neutra est beneficium.
2. Iuxta impedimentum coadiuti coadiutor conceditur.
3. Ex redditibus beneficij assignando est coadiutori congrua portio.
4. Expenduntur cause, ob quas coadiutoria datur.
5. Episcopis, aliisque superioribus solus Pontifex coadiutorem assignat, reliquis Legatus Nuntius, & Episcopus.
6. Hac coadiutoria ab inferiore Pontificis data non debet esse perpetua, sed temporalis. Neque appellatione suspenditur.
7. Solus Pontifex assignat coadiutorias cum futura successione.
8. An hæc designatio contraria sit Concilio? Proponitur dubitandi ratio.
9. Quid sit tenendum.
10. Satisfit rationi dubitandi.
11. Quas qualitates coadiutor habere debeat.
12. Ob coadiutoriam temporalis non excusatur parochus insufficientis à residendo.

Coadiutoria est facultas alicui concessa adiuvandi beneficium in beneficij regimine: Ab officio enim coadiutor dicitur coadiutor: sic Ioann. Andr. cap. fin. de cleric. non residentib. num. 4. Abbas sub num. 1. Imola num. 2. Anton. de Butrio num. 4. Duplex est coadiutoria, alia temporalis, alia perpetua, alia cum iure succedendi in beneficio, alia sine tali iure. Quocumque modo concedatur coadiutoria, non est beneficium; quia coadiutori abique futura successione solum conceditur functio, & regimen beneficij, non quidem iure, habitus, & potestatis, sed factio ipso. Per futuram autem successionem solum datur ius ad beneficium, non ius in beneficio. Ergo coadiutoria beneficium non est: sic Abbas cap. de rectoribus. de cleric. agrotante. num. 6. Azor. 2. p. insit. mor. lib. 3. cap. 2. quæst. 4. Quapropter coadiutus beneficium tenet, tamen si impotens sit illud administrare. cap. ex parte. de cleric. agrotante. cap. unica. eodem tit. in 6. Trident. sess. 25. de reform. cap. 7. & tradit Nauarr. cons. 1. de cleric. agrotante. Gonzalez ad reg. 8. Cancellar. gloss. 5. §. 9. num. 32. Garcia de beneficiis 4. par. cap. 5. num. 5. Neque obstat text. in cap. sua nos. de cleric. agrot. ibi; ab administratione officij debet remoueri. Quia intelligitur de administratione non quoad potestatem, sed quoad exercitium, à quo leprosus ob scandalum, & horrorem atendus est, & coadiutor subrogandus: sic tradit Garc. & Azor. locis citatis.

2. Ex his fit iuxta impedimentum coadiuti coadiutorem concedi. Si enim coadiutus tam temporalis, quam spiritualia administrare impeditus est, coadiutori concedenda est libera potestas spiritualium, & temporalium administrandi. At si temporalia administrare potest, solum concedendus est coadiutor pro spiritualium administratione. Quia coadiutor ad supplendum impedimentum coadiuti designatur: sic Azor. 2. p. lib. 3. c. 9. q. 10. Aug. Barbosa 3. p. de potest. Episc. alleg. 63. n. 13.

3. Huic coadiutori ex redditibus beneficij obliganda est congrua portio pro qualitate ministerij impenso, iuxta Trid. sess. 25. c. 6. de reform. Quod si beneficij redditus tenues sint, & beneficiario, & coadiutori insufficientes, in sustentationem beneficiarij expendendi sunt, & coadiutori alia via prouidendum est, quia in equali necessitate beneficiarius proprius præferendus videtur suo vicario: sic Abbas c. de Rectorib. de cleric. agrot.

tant. n. 5. Aloysius Riccius refol. 494. n. 11. Aug. Barbosa 3. de potest. Episc. alleg. 63. in fi. Ad prouidendum tamen coadiutori cogi potest populus per Episcopum, si quidem coadiutor indiget, vt sibi spiritualia immittere. Ergo tenetur ei temporalia subministrare: sic Barbosa. Riccius, supra, & Azor. 2. part. lib. 3. cap. 2. quæst. 9.

4. Cause, ex quibus coadiutoria dantur, multiplices sunt, sed omnes reducuntur ad impotentiam, vel negligentiam coadiuti, qui non valet, vel non vult beneficio letare, & eius maneri plene satisfacere. Impotentia ergo provenit potest vel ex ætate prouecta, vel ex debilitate corporis, vel ex amentia, vel ex alia infirmitate, ac denique ex defectu scientiæ, & prudentiæ; negligentia vero provenit ex malitia. Ex quacumque igitur causa proueniat defectus in beneficij officio, & per beneficium non reparatur, dari potest coadiutor, colligitur ex cap. sua nos. de cleric. agrotante. & c. pastoralis. eodem tit. in 6. & Trid. sess. 25. c. 6. de reform. & tradit Azor. 2. p. insit. mor. lib. 3. c. 2. q. 3. Gonzalez de mensib. glossa 5. §. 9. n. 19.

5. Hanc coadiutoriam Episcopis, aliisque superioribus assignare nupus est solus Pontifex: quia solus ipse est Episcoporum superior. c. pastoralis. de cleric. agrot. in 6. & notat Azor. 2. p. insit. mor. lib. 3. c. 2. q. 2. & multis relatis Gonzalez gloss. 5. §. 9. n. 34. & 35. Ex potestate autem Pontificia Episcopis sentio, vt va. etudine grauat, vel etiam aliis impeditis perpetuo, vt officium suum nequeat exercere, potest de sui consilio, & assensu capituli, vel maioris partis ipsius vnum, vel duos autoritate Apostolica coadiutores assumere ad dictum officium exequentium. Si vero Episcopus demens fuerit, & quid vellet aut nollet, exprime nesciat, vel non possit; tunc eius capitulum, vel duæ ipsius partes eadem autoritate vnum, aut duos coadiutores assumunt idoneos, qui eius officium exequantur. Quod si Episcopus senio, vel morbo, aut aliis impeditis nolent coadiutorem designare, res deferenda est ad Pontificem, neque ab alio decidi potest: habetur in dict. c. pastoralis. Hic ergo Episcoporum coadiutor non potest Ecclesiam vitam dismembrare, neque in causa parouatus exigere. Gonzalez gloss. 5. §. 9. n. 35. Aliis vero clericis inferioribus potest legatus Nuntius, & Episcopus coadiutores assignare; quia iis, quibus beneficiorum institutio pertinet, à fortiori pertinere debet coadiutorij assignatio: sic Ioann. Andr. c. §. n. 7. de cleric. agrot. Abbas n. 5. Inola n. 11. Gimb. de offic. & potest. leg. lib. 5. tit. de coadiutorib. n. 3. Gonzalez gloss. 5. §. 9. n. 36.

6. Hæc tamen assignatio non debet esse perpetua & irrevocabilis, sed ad tempus secundum vtilitatem, & necessitatem Ecclesiæ, vt expresse colligitur ex Trid. sess. 25. c. 6. de reform. ibi, coadiutores, aut vicarios pro tempore deputare, partemque fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare, vel aliter prouidere possunt, quacumque appellatione, & exemptione remota. Quod si huic assignatione interponatur appellatio, non suspendit eius executionem, tamen ad superiorem deferat causam, vt testatur Garc. de beneficiis. 4. p. c. 5. n. 9. Barbosa supra d. loco concilij & 3. p. de potest. Episc. alleg. 63. n. 30. sic declarasse sacrum concilij congregacionem: quia non habet effectum suspensiuum, sed solum deuoluntiuum. Quam appellationem aduertunt suprascripti doctores ad Metropolitanam interponi posse, tamen Episcopus, vt scilicet Apostolica delegatus, procedat, quando procedit in causa, ad quam alias habet iurisdictionem ordinariam. Secus vero si solum procedit in causa, quæ extra illius iurisdictionem ordinariam est, vt conuenit, cum procedit contra exemptum.

7. Coadiutorias veto perpetuas cum futura successione solus Pontifex assignare potest, ita vt nec legatus à latere id possit. Quia solus Pontifex ius commune alterare potest: at ex iure commun. omnis promissio, seu promissio beneficij vacaturum iura est, & inanis. cap. nulla. cap. relatum. cap. ex tenore. de concessio. prebenda. & tradit Azor. 1. part. insit. mor. lib. 3. cap. 2. quæst. 2. Lambert. de iure patron. lib. 2. part. 1. quæst. 6. artic. 20. n. 3. & segg. Garcia 4. part. de benef. cap. 5. num. 16. Gonzalez gloss. 5. §. 9. num. 91. & alii apud ipsos.

8. Dubium tamen est non leue; an harum coadiutoriarum designatio cum futura successione contraria sit conciliorum decretis, vt prouide in eorum concessione debeant ipsi factem sub generali clausula derogari? Ratio dubitandi, est, quia successionem in beneficiis ius ipsum detestatur, ne videatur concedere occasionem captandæ mortis, vel saltem optandæ, cap. si Petrus. cap. Episcopo. cap. plerique. cap. apostolica. 8. quæst. 1. & habetur in Trident. sess. 25. cap. 7. de reform. Ergo harum coadiutoriarum designatio contraria est conciliorum decretis. Ergo debent in eorum concessione derogari.

9. Ceterum credo nulla esse opus derogatione. Tum quia hæc designatio à Romano Pontifice facta contraria non est vili concilij decreto. Nam concilium Lateranense relatum in cap. licet de prebendis. in 6. has successiones prohibens exercit, nisi id fiat autoritate Romani Pontificis. Concilium vero Tridentinum supra d. cap. 7. etiam in beneficiis aliis à prælatura Ecclesiæ cathedralis, & monasterij non excipit expresse Romani Pontificis autoritatem: ar in vlt. decreto, sess. 25. Romani Pontificis autoritatem

thoritate excipit. Inquit enim concilium Omnia in dicto sacro concilio...

10 Neque oblat ratio dubitandi. Admitto successione in beneficiis...

11 Qualitates autem quas coadiutor habere debet, sunt quas beneficium ad sui administrationem expostulat...

12 Ex huiusmodi coadiutoris temporalibus parochia ob eius insufficientiam assignatis, non excusatur parochus ad residentiam...

PUNCTUM X.

Examinantur aliquot difficultates circa coadiutorias prebendarum Ecclesie cathedralis, & collegiatae.

- 1 His coadiutoribus conceditur ius administrandi prebendam cum iure succedendi in illa.
2 An coadiutor tenetur pro coadiuto inferuire, coadiuto sic pe-
tente? Distinctio dicitur Nauarr.
3 Probabilis est obligatum esse.
4 An absente, vel agraute coadiuto possit coadiutor choro assistere, & vocem habere in capitulo nolente coadiutor Negat Garcia. Affermat Nauarr.
5 Quid sit tenendum explicatur.
6 Coadiuto legitime impedito, tenentur coadiutor inferuire volente coadiuto:
Propositus difficultatis ratio. Resoluitur obligatum esse.
7 Satis rationi dubitandi.
8 Coadiutor infirmus, vel alius impeditus an sit pro presenti habendus, sub distinctione respondet Garcia.
9 Non placet distinctio, & affirmatur habendum esse pro presentibus.
Debetur coadiutori sedes proprietarii.
10 Arguitur pro parte affirmatiua.
11 Resoluitur non deberi sed ultimam post proprietarium.
12 Neque habet ius ascendendi ad superiorem sedem.
13 Non tenetur coadiutor in ingressu soluere, quoad alij proprietarii solunt.
14 Qualiter coadiutor possit dies recreationis assumere, sicut &

principalis.

- 15 Repetendum sit presentis coadiutor infirmus, vel impeditus? Affirmatiue respondetur. & reuocatur limitatio Garc.
16 Excommunicato coadiuto coadiutor a diuinis expellendus non est.
17 Coadiutor vocem actiuam, & passiuam in electionibus canonicatum, & in officij sede vacante habet.
18 Coadiutor potest se iurare beneficio iubilationis, & lucrari fructus tamen coadiutor non inferuiat.
19 Qua ratione intelligenda sit gratia coadiutori concessa, ut gaudeat regula de annali, & triennali possessione.
20 In Ecclesia ubi proceditur cum adiutis, an coadiutor delinquens puniendus cum illis est? Negat Garc. contrarium videtur verius.
21 Coadiutor in minoribus constitutus gaudet fori privilegio.
22 Tenetur coadiutor habitum clericalem, & tonsuram deferre.
23 An coadiutor debeat exire de capitulo, quoties tractatur negotium spectans ad coadiutum, vel econtra? Negat Garcia. Contrarium verius est.
24 Coadiutor, & coadutus non possunt simul tanquam prabendati inferuire.
25 An canonicus coadiutor dignitatis preeminetias, que dignitati canonico competunt, habeat? Concedit Garc. Sed contrarium est verius.
26 Coadiutori canonico dignitatis, an sufficiat ad lucrandos fructus competentes dignitati, residere eo tempore, quo proprietarius dignitatis si residere lucraretur? Propositum certa.
27 Quasi sit facta reuelo Garcia.
28 Qualiter coadiutor optare possit nouam prebendam, ac si coadiutore careret.
29 In Ecclesia, in quibus ius optandi non est lotus optioni in prebendis coadiutorem habentibus, vacantibus per obitum coadiutori.
30 Coadiutoria an inducat incompatibilitatem cum alio beneficio.
31 Qualiter coadiutor cedere coadiutoria possit.
32 Noceat confessio coadiutoris coadiuto, vel econtra.
33 Qualiter sententia lata contra coadiutum noceat coadiutori, vel contra coadiutorem coadiuto, aut aliis coadiutoribus?
34 Si tempore data coadiutoria mortuus sit coadiutor, coadiutor non succedit, tamen contra videatur seruire Gonzal.
35 Coadiutor committere vices suas alteri potest in electionibus, & provisionibus, sicut coadiutor.
36 An dignitas, qua simul est coadiutor alicuius canonici, duplicem vocem in capitulo habeat.
37 Affirmatiue respondetur contra Garc.
38 Habens coadiutorem in dignitate, & canonicatus potest ipse in uno seruire, & in alio coadiutor.
39 An coadiutor dignitatis, & canonici possit esse index delegatus? Negat Garc. Contrarium videtur verius.
40 Coadiutor legens in vniuersitate, vel seruiens Episcopo, non videtur pro presenti habendus.
41 An coadiutores potiantur privilegio concessio coadiutoris lucrandi fructus aliorum beneficiorum si in cathedrali resident? Negat Garcia. Sed contrarium verius est.
42 An coadiutor debeat habere ordinem quem petit dignitas, seu beneficium in coadiutoriam acceptum? Sub distinctione respondetur.
43 Quid dicendum de coadiutore canonici seu dignitatis non curate?
44 Onera sui coadiutori tantum tenetur coadiutor subire.
45 Multa, que canonici imponuntur, imponi proprietariis possunt ob culpas coadiutoris.
46 Ecclesia cathedralis non possunt coadiutores designatos a Pontifice non admittere, aut repellere.
47 Coadiutor tenetur coadiutori congruam ministrare portionem.
48 Coadiutor in impetratione coadiutoria tenetur mentionem facere de beneficiis obtentis.
49 Ob hanc taciturnitatem nulla est gratia coadiutoria facta, non solum quoad successionem, sed etiam quoad seruium.

HVicusque explicuimus qualitates, & condiciones communes coadiutoris. Restat aliquot speciales difficultates, que occurrere possunt, examinare pro coadiutoris canonicatum, & prebendam Ecclesie cathedralis, & collegiatae, quarum vltis factis frequens est his temporibus. Has difficultates conegit Garc 4 part. de benef. c. 5. a n. 55. & suo ordine eas percurramus, ut sic clarius intelligatur, quid nobis probetur, quid displicat.

1 Et in primis supponendum est, ut ipsemet Garcia supponit, his coadiutoribus concedi facultatem, & potestatem tam in temporalibus, quam in spiritualibus administrandi prebendam cum iure succedendi in illa, ita ut absente coadiuto loco illius